

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ ĮSTATYMO NR. I-891 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Šis įstatymas registruojamas atliepiančiam į 2021 m. užregistruotą ir priimtą įstatymą Nr. XIVP-727(2). Įstatymas buvo priimtas, tačiau dėl anksčiau priimto įstatymo pakeitimo įstatymo (XIV-661) nuostata numatyta Nr. XIVP-727(2) galiojo tik iki 2022 m. sausio 1 d. Projekto rengimą paskatinusios priežastys – iki šiol įstatyme nenumatyta būtinybė atlikti plačią projektų sąnaudų ir naudos analizę ir nenumatytas privalomumas analizės rezultatus skelbti interneto svetainėje. Atsižvelgiant į Teisės departamento ir Vyriausybės pastabas gautas dėl XIVP-727, Ekonomikos komitetas užregistravo naująjį įstatymo variantą XIVP-727(2) kurio pagrindu ir registruojamas šis įstatymas.

Pirminis projektas buvo parengtas atsižvelgiant į tai, kad LR teisėkūroje iki šiol nėra apibrėžtas privalomumas vykdant valstybinės reikšmės kelių ir kelių statinių tiesimo, statybos ir rekonstrukcijos projektus, atlikti projektų sąnaudų ir naudos analizes. Tokių veiksmų neatlikimo spragos sąlygoja nepagrįstus sprendimus kelių infrastruktūros plėtroje, stipriai išbrangstančias objektų statybas ir daromą akivaizdžią žalą valstybei. Vienas tokių naujiausių pavyzdžių - informacija dėl Strošiūnų tunelio ("Strošiūnų bromos"), įrengto magistralėje A1 Vilnius-Kaunas-Klaipėda (netoli Elektrėnų). Tai vienas iš daugelio atvejų, kuomet nebuvo atlikta sąnaudų ir naudos analizė, o projekto sprendiniai pasirodė ekonomiškai nepagrįsti, dėl to projekto vertė išaugo nuo 2,5 mln. iki beveik 5,2 mln. eurų. Todėl siekiant išvengti analogiškos praktikos, nepagrįstai įgyvendinamų projektų ir nuostolių valstybei perspektyvoje, teikiu šį įstatymo projektą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narys Andrius Kupčinskas ir kolegos

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu LR Kelių įstatyme numatyta jog Akcinė bendrovė „Lietuvos automobilių kelių direkcija“ (toliau – AB LAKD) atlieka planuojamų valstybinės reikšmės kelių tiesimo, statybos ir rekonstrukcijos projektų analizę;

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Siūloma nustatyti jog AB LAKD atliktų planuojamų valstybinės reikšmės kelių tiesimo, statybos ir rekonstrukcijos projektų analizę, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais atvejais ir jos nustatyta tvarka pasirinktų geriausių projekto įgyvendinimo galimybę ir šio pasirinkimo rezultatus skelbtų savo interneto svetainėje.

Pagerės LR teritorijoje planuojamų valstybinės reikšmės kelių tiesimo, statybos ir rekonstrukcijos projektų kokybė, didės LAKD atsakomybė koordinuojant tokių kelių ir kelių statinių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą bei jos ekonominį pagrįstumą. Tai taip pat prisidės prie siekio užtikrinti korupcijai atsparią aplinką. Akivaizdžiai trūkstant lėšų sudėtingiems kelių infrastruktūros įrenginiams plėtoti ir rekonstruoti, bus labiau pagrįstas projektų prioritetiškumas ir jų įgyvendinimas bei lėšų paskirstymas.

Taip pat augs visuomenės pasitikėjimas AB LAKD institucija, taip jos atliekamų projektų pagrįstumu ir jų nauda visuomenei. Formuosis teigiamas precedentas kuomet valstybės įmonės dalinsis savo sprendimų pagrįstumu su plačiąją visuomene taip stiprindamos skaidrumo ir viešumo svarbą įmonių veikimo politikoje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Teisinio reguliavimo poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įtakos kriminogeninei situacijai ir (ar) korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo įgyvendinimas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams;

Neprieštarauja

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Teisės aktų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis LR valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, įstatymo projekto sąvokos įvertintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir ES dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Priėmus įstatymo projektą, Susisiekimo ministerija kartu su AB LAKD turės užtikrinti įstatymo nuostatų vykdymo privalomumą valstybinės reikšmės kelių plėtros, modernizavimo ir veiklos užtikrinimo programose bei Lietuvos kelių projektavimo normatyviniuose dokumentuose.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „keliai“, „valstybinės reikšmės keliai“, „rekonstrukcija“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia

Seimo nariai